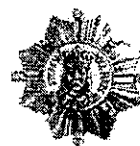




CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA



НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА



MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-1020 din 22.02.2022

La nr. 07-742 din 14.02.2022

**Ministerul Infrastructurii și
Dezvoltării Regionale**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (*număr unic 518/MIDR/2021*).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 4 (patru) file.

Director

Iulian RUSU



RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7748 din 22.02.2022

la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de Hotărâre, condiție prevăzută de art.9 al Legii nr.239/2008 „(1) După inițierea procesului de

elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]".

Totodată, la data întocmirii prezentului Raport, anunțul privind organizarea consultărilor publice, proiectul înaintat spre expertizare și nota informativă aferentă acestuia nu se regăsesc pe pagina web a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale: www.midr.gov.md.

Astfel, transparența decizională în procesul de elaborare a proiectului nu a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, *„Necesitatea elaborării proiectului de lege este argumentată de investirea mijloacelor financiare pentru realizarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I”, și anume realizarea lucrărilor de construcție a următoarelor componente:*

- 1. construcția liniei electrice aeriene de transport al energiei electrice cu tensiunea de 400 kV între stațiile electrice de la Vulcănești și Chișinău cu o lungime totală de 158 km;*
- 2. construcția unei stații back-to-back de curent continuu de înaltă tensiune (HVDC) Back-to-Back din Vulcănești pentru a permite conectarea dintre sistemul energetic a Republicii Moldova, Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport Energie Electrică ENTSO-E și Sistemul Integrat de Energie Electrică / Sistemul de Energie Unită (IPS / UPS);*
- 3. modernizarea stației electrice existente de 330/110/35 kV Chișinău cu o nouă secțiune de 400 kV pentru a face stația compatibilă cu LEA de 400 kV;*
- 4. extinderea stației electrice existente de 400/110/35 kV Vulcănești pentru realizarea conexiunii cu noua stație Back-to-Back, care în conformitate cu documentația de pregătire a proiectului, vor fi executate pe terenuri proprietate a statului, administrației publice locale și proprietate privată a persoanelor fizice și juridice, fapt ce impune promovarea proiectului de lege menționat”.*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune de a fi declarate de utilitate publică de interes național lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kv de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești în cadrul proiectului „Interconectare rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I”. Obiecte ale exproprierii sunt bunurile imobile proprietate privată și proprietate publică, precum și drepturile reale asupra acestor bunuri, situate în extravilanul și intravilanul a 33 de localități. Totodată, prin proiect se propune și o procedură specială de expropriere aplicabilă relațiilor sociale vizate de proiect.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Potrivit datelor din nota informativă, *„Proiectul menționat este unul de interes național, prevăzut de Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 (în continuare Strategia Energetică), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013. Proiectul de interconectare a Republicii Moldova cu piața internă de energie a UE prin linii electrice, precum și măsurile de fortificare a rețelelor interne sunt esențiale pentru siguranța aprovizionării cu resurse energetice cât și pentru bunăstarea socială din Republica Moldova. În acest sens, Strategia Energetică apreciază ca strict necesară conectarea asincronă a sistemului energetic național la Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de*

sistem a energiei electrice (ENTSO-E) prin LEA 400 kV Vulcănești – Isaccea (România).

Lucrările de construcție a LEA 400 kV pe direcția Vulcănești – Chișinău și a stației electrice de tip Back-to-Back sunt parte a Proiectului de Interconectare a rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I și vor fi realizate pînă în anul 2024".

Deși prin intermediul proiectului se urmărește atingere obiectivelor de interes public, totuși unele norme din cadrul acestuia sunt de natură să lezeze interesele private legitime ale persoanelor ce urmează a fi expropriate. Prin procedura specială de expropriere inclusă în proiect se admite o abatere de la regula generală ce guvernează procedura respectivă, cu fundament constituțional, care stabilește că exproprierea pentru cauză de utilitate publică se realizează cu dreptă și prealabilă despăgubire. În concret, prin proiect se neglijează condiția despăgubirii prealabile și se propune o despăgubire ulterioară transferului drepturilor reale asupra bunurilor imobile expropriate.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".*

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite, redând în acest sens principalele prevederi, elementele noi, precum și modul de încorporare a proiectului în cadrul normativ în vigoare.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară*".

Potrivit informațiilor expuse la compartimentul 4 din cadrul notei informative, „*în baza traseului examinat conform Studiului de fezabilitate și anume construcția circa 158 kilometri de linie electrică de înaltă tensiune și construcția stației de conversie Back-to-Back Vulcănești, Guvernul, în numele statului, va demara procedura de achiziție a terenurilor necesare pentru realizarea acestor obiective, respectiv și va aloca resurse financiare necesare în vederea elaborării și implementării Planului de Acțiuni privind Strămutarea și compensarea daunelor pentru exproprierea permanentă și temporară a terenurilor necesare în procesul de construcție și de exploatare a LEA de 400 kV și stației Back-to-Back*

De asemenea, este de menționat că suma alocațiilor bugetare planificate pentru anul 2022 la categoriile de cheltuieli aferente despăgubirilor sunt următoarele:

- 1. Plăți pentru despăgubirea persoanelor afectate – 2.000.000 lei*
- 2. Servicii cadastrale – 2.000.000 lei*
- 3. Elaborarea raportului RAP (Planului privind relocarea) – 7.840.000 lei".*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

În proiect a fost identificată o normă formulată într-un mod ambiguu din cauza expunerii redacționale a textului. Norma vizată, pct. 2 din anexa la proiect, reglementează activitatea a 2 entități publice și creează precondiții pentru compromiterea activității acestor entități. La această secțiune considerăm necesar de a menționa că formulările lingvistice sunt calificate ca factori ai coruptibilității în măsura în care acordă posibilități de aplicare a normei în interpretarea preferată, în dependență de interesul responsabililor de implementare și control al aplicării. Analiza nemijlocită a normei redactată cu inadvertențe și riscurile iminente sunt relevate la compartimentul III din prezentul Raport.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare. Potrivit reglementărilor din proiect, transferul drepturilor asupra bunurilor imobile propuse pentru expropriere se realizează la data publicării actului de expropriere, indiferent de data înregistrării drepturilor în Registrul bunurilor imobile. Ulterior, în termen de 90 de zile de la data publicării actului de expropriere în Monitorul Oficial și afișarea acestuia la sediile primăriilor respective, titularii drepturilor asupra bunurilor expropriate vor primi propunerea de expropriere în care este inclusă informația despre cuantumul despăgubirii. Cu toate acestea, Constituția garantează la art. 46 alin. (2) că despăgubirea pentru expropriere se realizează prealabil transferului drepturilor asupra bunului expropriat. În acest sens, conform normei de referință, „*Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire*”.

Așadar, proiectul conține reglementări contrare garanțiilor constituționale privind protecția dreptului de proprietate. Analiza acestor aspecte este expusă la compartimentul III din prezentul Raport.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prin intermediul proiectului este împuternicit Guvernul să întreprindă și să asigure prin intermediul Unității consolidate pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei, realizarea măsurilor necesare pentru exproprierea bunurilor imobile proprietate publică și/sau privată utilizate în lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV, inclusiv să acorde suportul necesar instituțiilor abilitate în scopul transmiterii și înregistrării drepturilor patrimoniale asupra bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică din extravilanul și intravilanul a 33 de localități.

Totodată, proiectul mai reglementează și activitatea altor entități publice, cum ar fi Agenția Servicii Publice, Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului, Agenția Moldsilva și autoritățile publice locale din cele 33 de localități pe teritoriul cărora se va derula implementarea proiectului de construcție a liniei electrice aeriene de 400 kv de transport a energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești.

Din cauza unei norme din proiect ce este expusă într-un mod defectuos din punct de vedere redacțional activitatea unor entități publice poate fi afectată. Or, inadvertențele redacționale de asemenea constituie factori de risc în măsură să conducă la practici vicioase de interpretare și aplicare a proiectului. Detalii despre acest factor de risc și riscurile de corupție aferente sunt prezentate la compartimentul III din prezentul Raport.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului sunt de natură să admită atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În acest sens, sunt vizate garanțiile protecției dreptului de proprietate privată în cadrul procedurii de despăgubire a bunurilor expropriate. În speță, prin proiect se admite o abatere de la regula constituțională potrivit căreia „*Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire*” (art. 46 alin. (2) din Constituție). Dispozițiile proiectului încalcă această garanție prin faptul că nu asigură o despăgubire prealabilă a bunurilor expropriate, reglementând procedura despăgubirii ulterioare transferului drepturilor reale asupra bunurilor imobile expropriate.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
<p>Pct. 2 din anexa la proiect</p> <p>2. După declararea utilității publice și prezentarea documentației de proiect aprobate în modul stabilit de legislație, în termen de 45 de zile Institutul de proiectări pentru Organizarea Teritoriului va identifica proprietarii bunurilor imobile indicate la art. 3. Concomitent cu identificarea proprietarilor bunurilor imobile indicate la art. 3 Agenția Servicii Publice va asigura în conformitate documentației de proiect aprobată în modul stabilit de legislație cu notarea interdicția de înstrăinare sau grevare a bunurilor imobile prevăzute pentru expropriere în Registrul bunurilor imobile, exceptând transmiterea respectivelor în proprietatea sau în folosința statului.</p>
<p>Obiecții:</p> <p>Urmare a analizei dispoziției citate, inițial se observă caracterul defectuos al formulării redacționale și lipsa, din acest motiv, a clarității scopului propus. În special această obiecție se referă la enunțul al 2-lea din dispoziția citată și vizează activitatea Agenției Servicii Publice. Astfel, inadvertența redacțională afectează negativ și conduita agenților publici din cadrul Agenției Servicii Publice, care vor fi responsabili de implementarea normei respective, iar o formulare ambiguă nu profită unui comportament integru, uniform și irecuzabil.</p> <p>În altă ordine de idei, pct. 2 din anexa la proiect conține 2 trimiteri la art. 3 din proiectul legii. Deficiența</p>

acestor trimiteri consistă în faptul că, având în vedere contextul de reglementare, trimit eronat la art. 3, iar trimiterea corectă ar trebui realizată către art. 4 din proiect. Riscul normei ce include o trimitere defectuoasă este aplicarea neconformă a cadrului normativ și, drept urmare, admiterea neglijenței, abuzurilor, manifestărilor ilicite din partea agenților publici, suplimentar nepredictibilității dispozițiilor normative.

Această categorie de trimitere defectuoasă este specifică pentru întreaga anexă a proiectului, deoarece toate normele care fac trimitere la art. 3 sunt inexacte, trimiterea corectă fiind la art. 4 din proiect.

Prin urmare, elementele identificate și analizate sunt de natură să genereze riscuri de corupție la etapa implementării proiectului. Formularea ambiguă a pct. 2 și inserarea unor trimiteri eronate constituie factori de risc ce reduc din calitatea proiectului și sporesc posibilitățile de interpretare abuzivă, comportamente arbitrare, acțiuni ilicite și o practică administrativă uniformă.

Recomandări:

La pct. 2 din anexa proiectului se recomandă revizuirea enunțului al 2-lea din punct de vedere redacțional și al formulării coerente.

Se recomandă revizuirea tuturor punctelor din anexa proiectului ce conțin trimitere la art. 3 din proiect și substituirea acestora cu trimitere la art. 4 din proiect. În acest sens, a se vedea pct. 2, 3, 4, 7, 8, 9, 13, 28. Totodată, la pct. 13 lit. b) substituirea cuvintelor „art. 10” cu „pct. 10”.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Norme de trimitere defectuoase
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 2 -

Pct. 3, 5, 10 și 11 din anexa la proiect

3. Transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile indicate la art. 3 lit. a) din prezenta lege și, după caz, al dreptului de folosință sau altor drepturi reale în privința bunurilor prevăzute la art. 3 lit. b) din prezenta lege, se consideră efectuat la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova al actului de expropriere de către expropriator, ulterior fiind efectuate înregistrările privind transfer dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 3 lit. a) în Registrul bunurilor imobile. Actul de expropriere este suficient pentru efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile de către Agenția Servicii Publice.

5. Data efectuării înregistrării în Registrul bunurilor imobile a transferului de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile și, după caz, al dreptului de folosință sau altor drepturi reale, nu afectează momentul intrării în vigoare a respectivului transfer.

10. În termen de 20 de zile după publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Actului de expropriere, se va publica lista bunurilor imobile expropriate la sediile autorităților administrației publice locale și pe paginile web oficiale ale acestora.

11. După aducerea la cunoștința publică a Actului de expropriere prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, afișare la sediul autorităților administrației publice locale (primării) în raza cărora se află bunul imobil (terenul) și publicarea pe paginile web oficiale ale acestora, expropriatorul în termen de 90 de zile va înainta propunerea de expropriere.

Obiecții:

Consistența dispozițiilor citate rezidă în faptul că transferul drepturilor (*de proprietate, de folosință*) asupra bunurilor imobile propuse pentru expropriere se realizează la data publicării actului de expropriere (*hotărârea Guvernului în care vor fi nominalizate bunurile supuse exproprierii*), indiferent de data înregistrării drepturilor în Registrul bunurilor imobile, iar titularii drepturilor asupra bunurilor expropriate vor primi propunerea de expropriere în termen de 90 de zile de la data publicării actului de expropriere în Monitorul Oficial și afișarea acestuia la sediile primăriilor respective.

Respectiv, *de jure*, persoanele fizice și juridice vor primi propuneri de expropriere în privința unor bunuri care deja nu le mai aparțin, deoarece la data publicării actului de expropriere în Monitorul Oficial, *ex officio* titularii drepturilor reale asupra bunurilor imobile sunt privați incontestabil și irevocabil de aceste drepturi.

Obiecția imputată normelor respective are la bază garanțiile constituționale ale protecției și respectării proprietății private. În acest sens, sunt distinctive prevederile art. 46 alin. (2) din Constituție care proclamă următoarele: „*Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire*”. Aceeași garanție este transpusă în art. 1 și 13 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, precum și în art. 501 din Codul civil. De asemenea, la acest compartiment nu este neglijabilă nici jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în privința aplicării art. 1 din Protocolul nr. 1 „*Protecția proprietății*” al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În speță, proiectul se abate de la una dintre condițiile de expropriere, și anume: despăgubirea prealabilă. În conformitate cu Comentariul Constituției Republicii Moldova din anul 2012 (pag. 185) „*despăgubirea trebuie să fie prealabilă, adică să aibă loc înainte de expropriere. Momentul despăgubirii poate fi convenit de părți, dar Constituția obligă să nu fie după momentul final de trecere a bunului în proprietatea statului, indiferent de soarta ulterioară a bunului*”. Deși, proiectul nu exclude acordarea despăgubirilor și nici posibilitatea titularilor de drepturi de a contesta cuantumul despăgubirii, totuși acordarea despăgubirii după transferul drepturilor de la expropriați la expropriator poate fi examinată prin prisma încălcării normelor juridice constituționale ce garantează dreptul la proprietatea privată.

Pericolul proiectului raportat la conflictul de norme constă în aceea că se creează un impediment în aplicarea corectă a prevederilor normative și creează premise pentru aplicarea normei „convenabile” într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile. Totodată, nu este exclusă posibilitatea apariției mai multor litigii dintre expropriator și expropriați referitor la procedura despăgubirii, or în condițiile în care Constituția consacră despăgubirea prealabilă, iar proiectul stabilește despăgubirea ulterioară, fiecare dintre cei vizați se vor considera îndreptățiți să pretindă aplicarea acelei norme juridice care este mai convenabilă.

Recomandări:

Se recomandă revizuirea prevederilor pct. 3, 5, 10 și 11 din anexa proiectului prin prisma necesității aducerii proiectului în concordanță cu prevederile constituționale în ceea ce privește necesitatea respectării condiției exproprierii: acordarea unei despăgubiri juste și prealabile.

Factori de risc:

- Prejudicierea intereselor contrar interesului public
- Derogări neîntemeiate de la exercitarea drepturilor/obligățiilor
- Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

IV. Concluzia expertizei


Prin proiect se propune de a fi declarate de utilitate publică de interes național lucrările de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kv de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești în cadrul proiectului „Interconectare rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I”. Obiecte ale exproprierii sunt bunurile imobile proprietate privată și proprietate publică, precum și drepturile reale asupra acestor bunuri, situate în extravilanul și intravilanul a 33 de localități. Totodată, prin proiect se propune și o procedură specială de expropriere aplicabilă relațiilor sociale vizate de proiect.

Deși prin intermediul proiectului se urmărește atingere obiectivelor de interes public, totuși unele norme din cadrul acestuia sunt de natură să lezeze interesele private legitime ale persoanelor ce urmează a fi expropriate. Prin procedura specială de expropriere inclusă în proiect se admite o abatere de la regula generală ce guvernează procedura respectivă, cu fundament constituțional, care stabilește că exproprierea pentru cauză de utilitate publică se realizează cu dreptă și prealabilă despăgubire. În concret, prin proiect se neglijează condiția despăgubirii prealabile și se propune o despăgubire ulterioară transferului drepturilor reale asupra bunurilor imobile expropriate.

Transparența decizională în procesul de elaborare a proiectului nu a fost asigurată, deoarece la data expertizării proiectului pe pagina web a autorului nu se regăsesc date despre informarea publicului referitor la inițierea elaborării proiectului și consultarea publică a acestuia, precum și nu se regăsesc proiectul și nota informativă aferentă acestuia.

În concluzie, autorul urmează să redacteze proiectul prin prisma aspectelor și recomandărilor expuse în prezentul Raport de expertiză anticorupție, precum și să asigure respectarea rigorilor transparenței în procesul decizional.

22.02.2022



Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun , Inspector principal